

Islandski konji

- Poglavitni cilj rejstva islandskih konj je zdrav, trpežen in zanesljiv konj z lažjim in skladno zgrajenim atletskim, močnim in prožnim, telesom ter izjemnim značajem. Čeprav ga uspešno uporabljajo tudi v druge namene: pastirski, tovorni in vlečni konj, govorimo v prvi vrsti o športno rekreativnem jahalnem konju.
- Njihova matična domovina je prelepa Islandija; v časih okrog leta 865, ko so se nordijski priseljenci (Vikingi z daljne Norveške) ustalili na Islandiji, so s seboj pripeljali tudi svoje konje. Z davnim ediktom, ki še vedno velja, in s katerim so prepovedali pripeljati kakršnekoli konje na otok in tudi, da kadar konj enkrat zapusti Islandijo, se tja ne sme več vrniti, so zagotovili tisočletno čisto rejo, skozi katero so se izčistile posebnosti islandskih konj.
- islandskem konju je pomembno vedeti, da ga 1000 let selektivno vzrejajo v visoko temperamentnega potovalnega konja s prirojeno željo po teku in konja, ki je vedno pripravljen dati vse od sebe. S takšnim samozavestnežem je včasih težko ravnati, zato islandec po naravi nikakor ni konj za otroke in neizkušene jahače, kakor nepoznavalci pogosto narobe mislijo! Islandskega konja sicer temu lahko priučimo, nikakor pa ni tak po naravi!
- Čeprav so islandski konji relativno majhni (130 do 145 cm - merjeno s palico na najvišji točki vihra in tehtajo med 300 in 400 kg), je popolnoma zmotno misliti, da so primerni le za ježo otrok. Sploh ne! Ena izmed najpomembnejših telesnih značilnosti islandskega konja, poleg vzdržljivosti, je, da je sposoben zlahka nesti 1/3 svoje teže (na kilogram teže prekaša v moči večino ostalih konjskih pasem za 1,6 krat!). Široka uporabnost islandskega konja je ravno v tem, da ga lahko jaha sedemletni začetnik ali pa 35 letni profesionalni jahač, zahvaljujoč čudoviti kombinaciji močnega telesa, živahnega temperamenta, vodljivosti in neizmerne prikupnosti. Z islandskimi konji smo deležni udobne ježe po neravnem terenu čez drn in strn, pri čemer stopajo samozavestno in je njihova hoja izjemno zanesljiva.
- Konji, o katerih govorimo, resnično zaslužijo sloves zaradi svojega značaja: zaradi ustrežljivosti in volje sodelovati, kakor tudi zaradi svoje prijaznosti in miline. So radovedni in večina ima rada ljudi in si želi človeške bližine. To lahko preberemo v njihovih velikih, toplih in mehkih očeh.
- Črede islandskih konj nas navdušujejo tudi s svojo barvitostjo: islandščina pozna več kot sto izrazov za barvne odtenke in vzorce dlake njihovih konj. Široka barvna paleta (več kot 42 odtenkov šteje) je ena od imenitnosti islandske konjske pasme. Večina islandskih konj je lisičje, kostanjevo in čokoladno rjavih in črnih, najredkejši barvni kombinaciji pa sta rjavo telo z belimi ali sivimi nogami in grivo in repom ter konji s pegami, ki so v isti barvi telesa, vendar pridejo do izraza zaradi različne strukture in lege dlake na teh mestih. Vmes najdemo sivo-rjave, zajčje sive, palomine, bele, posute s pravnimi pegami ali nepravilnimi lisami v drugačni barvi (pinto), pepelnato sive, plavce ...in mnoge druge. Zelo nenavadni so tudi konji, ki čez leto zamenjajo svojo barvo (ob vsaki menjavi dlake). Prav posebno čedne naredijo islandske konje njihove kipeče košate in dolge grive in repi; pozimi so videti bogato puhasti - njihova dlaka je tedaj dolga in zelo gosta in ni je zime, ki bi jim bila s takšno krzveno opravo lahko kos. povzročili resne zdravstvene težave. Resnično so zelo skromni, čeprav ni enostavno zagotoviti dovolj pašnikov, na katerih bi lahko prehranili čredo konj. s proteini bogatejšo krmo, kot je oves in podobno, jim lahko dajemo le v zelo majhnih količinah, ki jih merimo v pesteh, in po končanem delu z njimi), ker bi jim s tem strešnico (kjer lahko konje tudi čistimo in sedlamo) s krmiščem in vodo. Ker hrano izrabljajo zelo dobro, jih ne smemo preveč krmiti (zmerna paša in seno zadostujeta).
- Na Islandiji jih selektivno vzrejajo že tisoč let. So iznajdljivi in bistri, da v prehrambeno skrajno skromnih in klimatsko trdih razmerah lahko preživijo. Njihove kosti so izjemno kompaktno in goste. Živijo v čredah in trenirati jih začnejo šele po četrtem letu starosti. Tako v miru odrastejo in se naučijo globoko spoštovati in slediti svojemu vodji. Popolnoma zreli so okrog sedmega leta starosti. Ko enkrat pridobimo njihovo

zaupanje, so za nas pripravljene storiti zares veliko. So zdravi in robustni ter predvsem zanesljivi in prilagodljivi jahalni konji. Dosežejo visoko starost od 35 do 40 let, večinoma jih lahko jahamo celo do 30. leta starosti. Najstarejša islandska kobila doslej, Thulla, je doživela celo 57 let!

- Kobile se lahko prvič obrejšijo pri starosti štirih let, in tudi še v poznih dvajsetih letih (oba spola sta zmožna reprodukcije do približno 27. leta starosti) z zanositvijo in rojevanjem nimajo težav. Porodi islandskih kobil so praviloma hitri in lahki; kobila pred ožrebitvijo poišče primeren miren kotiček stran od črede. Žrebička nosijo 11 mesecev.
- Treba pa je seveda priznati, da je v Sloveniji trenutno kar precej islandskih konj nižje kvalitete, ki vsekakor ne morejo biti v ponos svoji pasmi; to moramo pripisati temu, da je »islandizem« v Sloveniji še vedno v dokajšnjih povojih in da poskušajo običajno tuji konjski mešetarji na povsem novem trgu čim bolj vnovčiti sicer podpovprečne živali. Tako je odklonilnost nekaterih ljudi do te pasme, ki so z »nepravimi« islandci prišli v stik, razumljiva; toda takšna slika o islandcih je skaljena, kakor je lahko skaljena slika zaradi srečanja z manj kvalitetnimi predstavniki katerekoli druge pasme in ko zaradi takšnega srečanja napak sodimo celotno pasmo. Toda razmere se izboljšujejo; zdaj lahko do islandskega konja pridete pri različnih virih, vzpostavljena je torej neka zdrava konkurenca, ki deloma zagotavlja kakovostnejše živali. Seveda je enako pomembno znanje in izkušnost jahačev -visoko kakovosten konj mora imeti visoko kakovostnega jahača. Pasma islandskih konj domuje na slovenskih tleh še premalo časa, da bi se (naši konji in mi, njihovi jahači) lahko kosali s tujimi kolegicami in kolegi ter njihovimi konji v znanju, v možnostih za pridobitev tega znanja, kakor tudi v kakovosti konj. Petdesetletne prednosti, ki jo imajo pred nami, recimo, Nemci, ne moremo nadoknaditi v nekaj letih. Toda vztrajno jim sledimo!
- V Evropi imamo 160.000 islandskih konj. Islandija ima 278.000 prebivalcev in kar 80.000 konj! Nadaljnih 80.000 živi drugod po Evropi, od tega največ (50.000) v Nemčiji. V Ameriki in Kanadi jih imajo le 3000, vendar je njihova popularnost tam vse večja in večja. V Sloveniji je 400 islandskih konj, toda zagotovo bodo s svojo podobo, značajem, udobnim töltom in prestižnim letečim pasom osvojili še marsikaterega slovenskega ljubitelja konj!
- Islandski konji živijo na prostem - na pašnikih in v čredi. So zelo socializirani in imajo svojevrstno družinsko življenje. Tudi v slabem (mrzlem, mokrem in vetrovnem) vremenu vztrajajo zunaj: tesno se stisnejo skupaj, z repi obrnjeni proti vetru, in tako mirno počakajo, da se vreme umiri. To niso konji, ki bi lahko živeli v hlevskih boksih .

- Predvsem pa, skromnost teh konjev naj ne bo tista odločujoča kvaliteta, zaradi katere bi se morebiti odločili za nakup islandca! Islandski konj daje mnogo mnogo več, kakor je skromnost pri jedi in vhlavljanju, vendar se mora o tem vsakdo prepričati sam. Ti konji so edinstveni zaradi svojih petih hodov (čeprav so tudi druge pasme - »gaited horses« - ki zmorejo štiri ali pet hodnost, npr. Standardbred, Tennessee walking horse, American Saddlebred, Mangalarga...), od katerih ima predvsem tölt neprecenljivo praktično vrednost: to je za jahača izjemno udoben in tudi hiter hod, v katerem lagodno preči pokrajino čez drn in strn. Pri tem značilnem mehkem hodu je zaporedje gibanja nog: leva zadnja, leva sprednja, desna zadnja in nazadnje desna sprednja - tako kot pri hoji, vendar v izraziti akciji in v mnogo hitrejšem tempu. Islandski konji so štiri ali pet hodni. Pethodni konji: korakajo, kasajo, töltajo, galopirajo in pasajo. Pas, ki ga imenujemo tudi tekmovalni hod ali leteči pas, je hod, v katerem tekmovalni konji dosežejo visoko hitrost 50 km/h in med tem noge premikajo tako hitro, da so videti kot senca.

- Rejci islandskih konj so znotraj pasme razvili lastna vrednostna merila za določanje kakovosti konj in jahačev islandskega jahanja. Način jahanja islandskih konj je svoja kategorija oziroma tehnika jahanja (kakor je, recimo, svoja kategorija western jahanje), ki se je moramo dodatno naučiti (osnove klasičnega jahanja so seveda predpogoj). Tako sicer dobri »klasični« jezdeci ne morejo kar avtomatično in brez predhodnega uka islandske tehnike doživeti in korektno jahati pravega tölta. O šolah islandskega jahanja pri nas se lahko poučite pri Društvu rejcev islandskih konj Slovenije, večkrat na leto pa nas obiščejo tudi priznani tuji trenerji. V tujini (predvsem v germanskih in nordijskih državah: Islandiji, Nemčiji, na Danskem, Avstriji... so islandski konji mnogoštevilni) se jahači in rejci pomerjajo na le za islandske konje prirejenih tekmah, na katerih ocenjujejo skladnost jahača in konja v vseh hodih, akcijo pri hodih, hitrost...(o podrobnostih islandskih jahalnih in rejskih tekmovanj bomo govorili v naslednjih prispevkih). In na takšnih turnirjih, verjemite, ostrmite ob odličnosti tekmovalcev - islandskih konjev in njihovih jahačev, kakor ostrmite ob odličnosti Lipicanca v dresuri, angleškega Thoroughbreda v galopu, ali nemškega toplokrvca v parkurju! Videti jahalni par v lebdeči popolnosti gibanja v letečem pasu je prizor, ki ga lahko podpišemo le s ->»plemenitost«!
- Res je, da z islandskim konjem ne boste blesteli pri preskakovanju ovir, pa tudi v dresuri in drugih tekmovalnih kategorijah, v katerih se merijo »veliki« konji, ne, blesteli pa boste pri dolgih ježah po divjem, ki zahtevajo vzdržljivega, samozavestnega, zanesljivega, kooperativnega konja z neverjetno orientacijo, za katerega je gibanje v naravi nekaj vsakdanjega in ki ga šumi, podobe in vonjave na prostem le malo vznemirjajo in plašijo. Islandski konj je plemenita žival, ki pa mora seveda sovpadati z vašim načinom življenja. Če v konjeništvu za vsakdanjo rekreativno rabo vidite ure dolge ježe in potepanja z družino in prijatelji, ali povsem sami, v naravi, s pravim in zaupanja vrednim konjskim prijateljem, potem ne oklevajte in spoznajte islandskega konja!